МОЯТА ПЪРВА ЕНЦИКЛОПЕДИЯ ЗА ПЛАНЕТАТА ЗЕМЯ

Текст Фелисити Брукс
Илюстрации Дейвид Ханкок
Оформление Сузана Оуен

First Encyclopedia of Our World
Copyright © Usborne Publishing Ltd
Моята първа енциклопедия за планетата Земя
Превод Галина Чолакова
Консултант Ирина Николова
Редактор Илияна Владимирова
© Издателство „Фют“

Тази книга е предмет на авторско и търговско право на издателя.
Използването на текста и оформлението без съгласието на издателя е забранено.
Продаването, препродаването, заемането, наемането и пускането в обръщение
по друг начин, освен по начин, определен от издателя и закона, е забранено.

Съдържание

4 Нашата планета
6 Какво има във Вселената
8 На Луната
10 Поглед към Земята
12 Ден и нощ
14 Сезони
16 Времето
18 Бури и ветрове
20 Скали и вкаменелости
22 Земетресения
24 Вулкани
26 По течението на реката
28 Наводнения
30 В планината
32 Морският бряг
34 Морета и океани
36 Под водата
38 Под земята
40 Пещери
42 Тропични пустини
44 Тревни равнини
46 Дъждовни гори
48 Леден свят
50 Реки от лед
52 В града
54 Полезната Земя
56 Мрежа на живота
58 Светът е застрашен
60 Карта на света
62 Азбучен показалец

Нашата планета

Ние, хората, наричаме своята планета Земя. Засега тя е единствената, за която знаем, че е населена с хора, растения и животни. Хората на Земята са граждани на различни държави. Как се казва твоята страна?

Това е къща

в един град

в една държава

на планетата Земя.

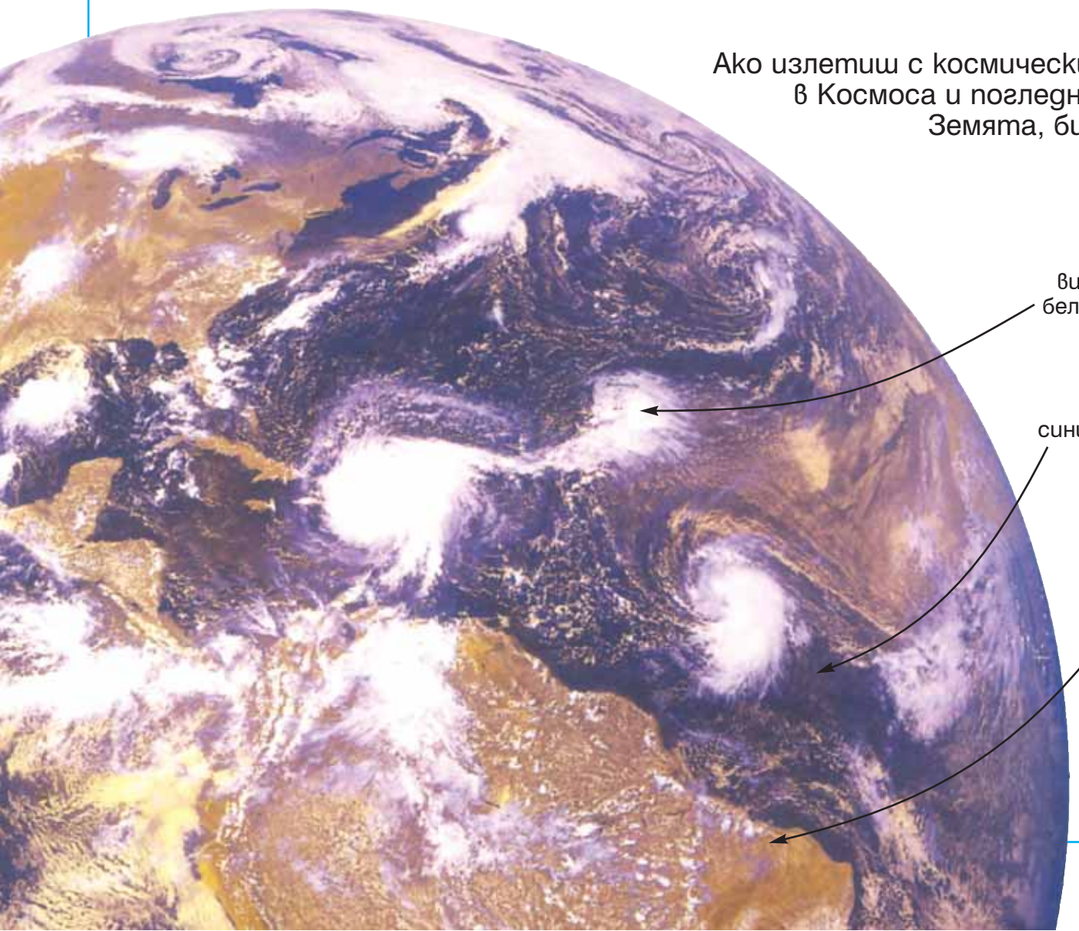

Ако излетиш с космически кораб в Космоса и погледнеш към Земята, би видял:

вихрещи се бели облаци,

сини морета и океани,

суша в кафяво и зелено.

Атмосферата

Земята е обвита в дебел въздушен слой, наречен атмосфера. Атмосферата се простира на повече от 20 000 km височина над повърхността на Земята. Небето, което виждаш, е част от атмосферата.

Атмосферата спомага да ни е топло нощем.

Денем тя ни предпазва от някои вредни лъчи и силната топлина на Слънцето.

Какво има във вътрешността на Земята?

Земята е изградена от скали и метали. Ако можеше да я разрежем наполовина, вътрешността ѝ бихме видели различни слоеве:

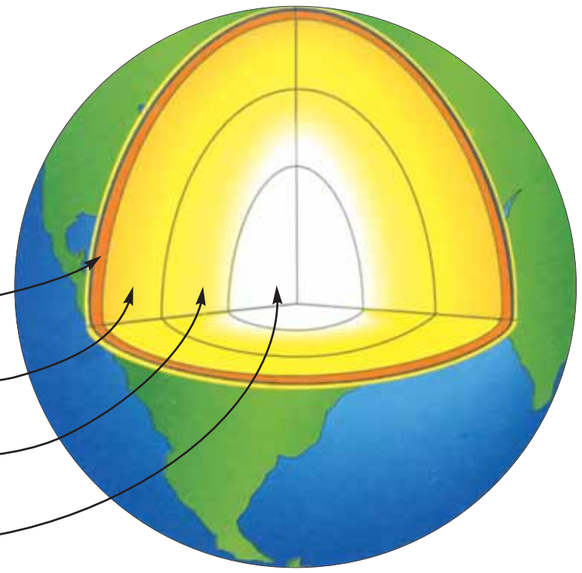

Най-външният слой е от твърди скали,

следващият слой е от разтопена, гореща и лепкава скална маса, наречена магма,

следва слой от много горещ разтопен метал.

Сърцевината се нарича земно ядро и е от много твърд и много горещ метал.

Времето

Времето може да бъде най-различно – слънчево, ветровито, дъждовно или снеговито. Времето се променя благодарение на Слънцето, въздуха и водата.

Слънцето излъчва светлина и топлина към Земята.

Въздухът се движи и образува вятър около нас.

От водата се образуват сняг, дъжд и облаци.

Кръговрат на водата

На Земята не се образува нова вода. Една и съща вода пада като дъжд отново и отново. Проследете цифрите, за да разберете какво се случва.

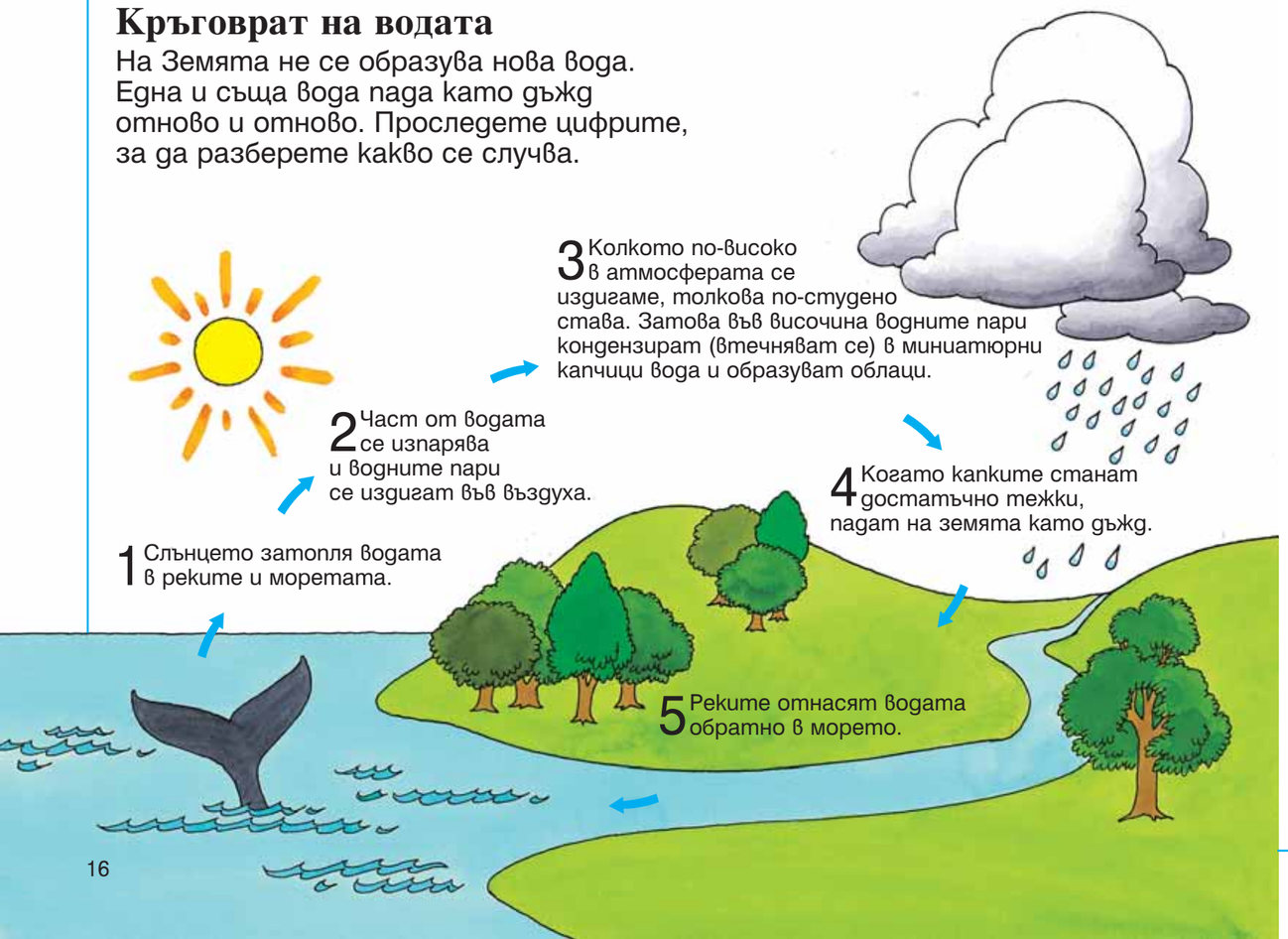

Какво е снегът?

Когато стане много студено, вместо дъждовни капки на земята падат снежинки. Те представляват миниатюрни ледени кристалчета.

Всяка снежинка е различна по форма, но всички имат по шест връхчета.

Дъгата

Виждаме дъга след дъжд, когато слънчевите лъчи преминават през миниатюрните водни капки във въздуха. Слънчевата светлина се разлага на следните цветове:

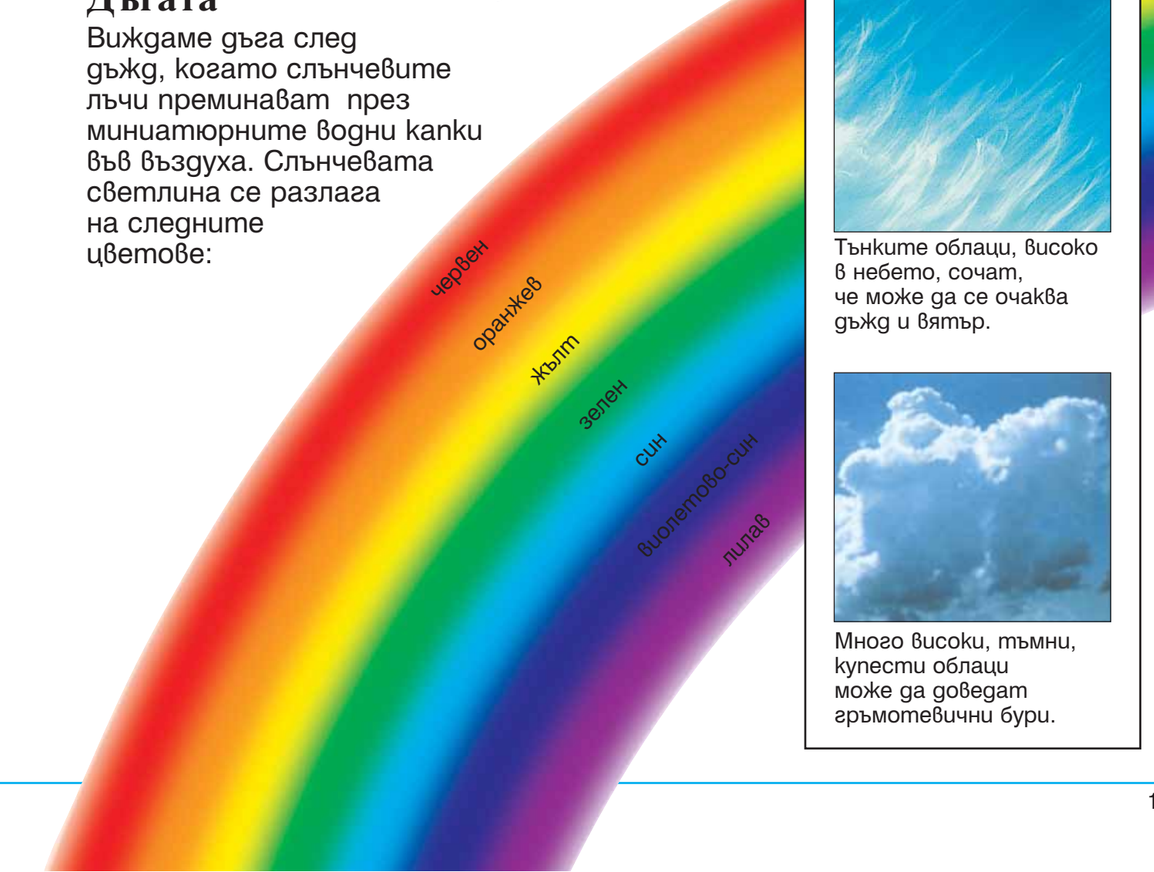

Облаци

Облаците подсказват какво ще е времето.

Малките, бели, пухкави облачета в лятното небе означават хубаво време.

Тънките облаци, високо в небето, сочат, че може да се очаква дъжд и вятър.

Много високи, тъмни, купести облаци може да доведат гръмотевични бури.

В планината

Колкото по-високо се изкачваме в планината, толкова по-студено става. Върховете на някои планини са заснежени през цялата година.

Орел

Най-високата точка на една планина се нарича връх.

Височината, на която свършва зоната на постоянния сняг, се нарича снежна линия.

Между две възвишения планината се снижава. Това се нарича проход.

Дърветата не могат да растат на по-голяма височина, тъй като е прекалено студено.

Под снежната линия се спускат стръмни скалисти склонове.

Дивите кози се катерят по стръмните склонове и скачат от скала на скала.

Планинско езеро

През лятото кравите пасат по планинските ливади.

Колко диви кози виждаш на илюстрацията?

В по-високите части на планината растат иглолистни гори. Листата на иглолистните дървета приличат на иглички и не опадват през есента.

Тези туристи са спрели да си починат.

Зимна ваканция

През зимата планините са покрити със сняг. Времето е много студено, но зимните спортове доставят голямо удоволствие.

Хеликоптерът спасява хора, пострадали в планината.

Кабинковите лифтове превозват скиорите чак до склоновете.

Низ от планини образува планинска верига.

Седалковият лифт отвежда скиорите до самия връх на ски-пистите.

Скиорите се спускат зигзагообразно надолу по ски-пистите.

Пързаляне с кънки по замръзнало езеро.

Внимание, лавина!

Лавина се образува, когато огромна маса сняг започне да се спуска надолу по планината.

Лавината се разбива в низините. Тя помита всичко по пътя си, затрупва автомобили, къщи и хора.

Кучета спасители душат снега. Те могат да открият по миризмата хора, заровени под снега.

Тревни равнини

Тревните равнини (савани, прерии, степи) са обширни райони, покрити с трева, където тук-там се срещат и някои видове дървета и храсти. Тревните равнини покриват около една четвърт от сушата на Земята. Тази илюстрация показва част от саваната в Африка.

Дърветата баобаб съхраняват вода в стволовете си.

Щрауси

Носорог

Слонове

Хиляди мравки, наречени термити, изграждат кули – термитници. Някои от тях са високи колкото жираф.

Маймуните павиани живеят на големи групи, наричани стада.

Птиците тъкачи строят сложно изплетени гнезда.

Лъвовете живеят на групи, наричани прайдове.

Чадъровидна акация

Стадо на антилопи гну

Туристите се движат с джипове и автобуси, за да наблюдават животните.

Хиени

Туристи в балон с горещ въздух

Лешояди

През сухия сезон тревата в саваната изсъхва и лесно се запалва. През дъждовния сезон тревите избуяват отново.

Жирафи

Много животни изминават дълъг път до водоеми, за да се напият с вода и да се разхладят.

Антилопи

Зебри

Африкански диви свине

Гепарди

Прерии

Тревните равнини в Северна Америка се наричат прерии, а в Европа и Азия – степи. Повечето от тях днес са разорани и превърнати в земеделски земи.

По време на жътва тази машина, наречена комбайн, прибира пшеницата в една от прерийните ферми в САЩ.